

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΝΑΝΟΣ

ΖΑΚΕΤΑ

να πάρεις!

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ, ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ

27η ΧΙΛΙΑΔΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ζακέτα να πάρεις!**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Ανδρέας Κονάνος
ΘΕΩΡΗΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Χρυσούλα Τσιρούκη
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ελένη Σταυροπούλου

*Μουσική επιμέλεια, ηχητική επεξεργασία εκπομπής:
Βασίλης Χατζηνικολάου, hadjinic@yahoo.com*

© Ανδρέας Κονάνος, 2019
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Ιούνιος 2019, 10.000 αντίτυπα
Πέμπτη ανατύπωση: Σεπτέμβριος 2020, 27η χιλιάδα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3367-7
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3366-0

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.	PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.
<i>Από το 1979</i>	<i>Publishers since 1979</i>
Έδρα:	Head Office:
Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση	121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Βιβλιοπωλείο:	Bookstore:
Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα	13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550	Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΝΑΝΟΣ

ΖΑΚΕΤΑ
♥ να πάρεις!

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΓΟΝΕΙΣ, ΕΥΤΥΧΙΣΜΕΝΑ ΠΑΙΔΙΑ

ΠΕΜΠΤΗ ΑΝΑΤΥΠΩΣΗ

Στους γονείς και στα παιδιά
που μου εμπιστεύτηκαν
τη χαρά και τη λύπη τους,
την αγωνία
και τα όνειρά τους.
Που με άφησαν να μπω
στο σπίτι της καρδιάς τους
και να δω την αλήθεια τους,
πίσω από «ευλαβικές» βιτρίνες...

Περιεχόμενα

11	Προλογικό σημείωμα
15	Έχω παιδί στην εφηβεία
115	Τα μελαγχολικά σου μάτια
177	Οι ανάγκες των παιδιών
235	Για να μη στενοχωριέσαι εύκολα
250	Η προσευχή που ανανεώνει
278	Πώς μιλάμε στα παιδιά για το Θεό

*Για συγκεκριμένους ορθογραφικούς κανόνες
αποκλειστική ευθύνη φέρει ο συγγραφέας.*

Προλογικό σημείωμα

*Να χαίρεσαι το παιδί σου!
Κι αυτό να χαιρέται εσένα!*

Εγκαινιάζουμε το πρώτο μας βιβλίο στις δυναμικές Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ.

Με ευγνωμοσύνη στο Θεό και στη ζωή που πάντα μας επιφυλάσσει εκπλήξεις και δώρα.

Ξεκινάμε τη νέα αυτή συνεργασία με πολλή χαρά, τιμή και ελπίδα.

Ένα βιβλίο αφιερωμένο στους γονείς και στα παιδιά. Περιέχει απομαγνητοφωνημένες εκπομπές και ομιλίες που έγιναν σε διάφορα μέρη της Ελλάδας και του κόσμου.

Απευθύνεται σε αγχωμένους και φιλότιμους γονείς που θέλουν να ζήσουν καλύτερες μέρες στο σπίτι τους. Θα το διαβάσουν και δάσκαλοι, καθηγητές, ποιμένες και όσοι γενικά σχετίζονται με παιδιά. Θα το ξεφυλλίσουν ίσως και επαναστατημένα, αντιδραστικά παιδιά που ίσως βοηθηθούν κι αυτά.

Προσωπικά, δε με φοβίζουν τα «κακά» παιδιά. Αυτά υπήρξαν οι καλύτεροι μαθητές μου, όταν για είκοσι χρόνια δίδασκα στο Λύκειο.

Μερικές φορές ανησυχώ περισσότερο για τα «καλά» παιδιά, όταν αυτή η «καλοσύνη» τους δεν είναι καρπός μιας αφομοιωμένης αγωγής, μα αποτέλεσμα πυγμής, σκληρής πειθαρχίας και τυπικών σχέσεων που δεν αγγίζουν το μέσα κόσμο και το βάθος της καρδιάς τους.

Σε σχέση μ' αυτή την καλουπωμένη συμπεριφορά, τα «κακά» παιδιά είναι τα καλύτερα, διότι κρατούν ακόμη

Προλογικό σημείωμα

τον αρχετυπικό, ακατέργαστο αυθορμητισμό και την αλήθεια του ήθους και ύφους τους. Άρα, μπορούμε να επενδύσουμε πολύ και σ' αυτά, με προσδοκίες και όνειρα.

Αρκεί οι μεγαλύτεροι να διαθέτουμε ποιότητα, καλλιέργεια, αληθινή σοφία και εσωτερική συγκρότηση.

Τελικά, το πιο ωραίο δώρο που μπορείς να κάνεις στο παιδί σου είναι να το... αφήσεις ήσυχο.

Από το άγχος σου, τις ανασφάλειες, τη μόνιμη κριτική, τα παράπονα, την ένταση.

Αν εσύ, ο γονιός, είσαι καλά, μπορεί και το παιδί να είναι καλά.

Αν εσύ ηρεμείς, τότε και το παιδί έχει τις καλύτερες προϋποθέσεις να ανοίξει τα φτερά του και να πετάξει στη χώρα της επιτυχίας και της καταξίωσης.

Βρείτε τα πρωτίστως εσείς οι δύο: ο μπαμπάς και η μαμά.

Και ύστερα, η λάμψη σας, η ευτυχία και ο εκστατικός έρωτάς σας θα σκεπάσουν θεραπευτικά την ψυχή του παιδιού σας, θα κλείσουν τυχόν πληγές και τραύματα και θα το εμπνεύσουν ώστε να μεγαλουργήσει.

Μην πιέζεις το παιδί, θα αντιδράσει.

Μίλα του γλυκά, ώστε να σε ακούσει με την καρδιά του.

Η καρδιά είναι τα «αυτιά» του παιδιού.

Ακόμα και η σιωπή σου, όταν είναι εμποτισμένη με σοφία, εκπέμπει κύματα αγάπης που φτάνουν το στόχο τους.

Προσπέρνα τα νεύρα και τους θυμούς του άτακτου παιδιού σου και δεξ την ψυχή του που δοκιμάζεται, που μεγαλώνει, που φάχνεται και προβληματίζεται για όλα.

Μάθε να βλέπεις «βαθιά».

Πίσω από καβγάδες, να διακρίνεις τις φοβίες του.

Πίσω από βρισιές και φωνές, τη μοναξιά του.

Πίσω από το αλλοπρόσαλλο «φαίνεσθαι», το μυστικό βάθος του «είναι» του, που προκαλεί δέος και συγκίνηση.

Μέσα του έχει ήδη όλους τους σπόρους της ανάπτυξης και επιτυχίας.

Μη φορτωθείς τα πάντα επάνω σου με τρόπο αγχωτικό, εσύ, ο γονιός. Διότι θα λυγίσεις, θα σπάσεις, θα καταρρεύσεις και σύντομα θα ψάχνεις ψυχίατρο.

Δε θέλει πολλά από σένα το παιδί!

Βασικά, θέλει χώρο.

Αέρα, να ανασάνει.

Νερό, να ξεδιψάσει το μέσα του.

Και φως, για να δει τελικά μόνο του το δρόμο που θα βαδίσει, αυτόν που του ταιριάζει και του πρέπει.

Μερικές φορές τα «θέλω» του δε θα συμπίπτουν με τα δικά σου. Εκεί είναι που καλείσαι να σταθείς ωραίος, δυνατός, συγκροτημένος και πλήρης στη δική σου προσωπική ευτυχία και ταπεινή «αυτάρκεια», και να σεβαστείς την όποια διαφορετικότητα του σπλάχνου σου.

Τότε θα είσαι ο πιο πετυχημένος γονιός.

Όχι όταν κάνεις το παιδί σου ό,τι θέλεις. Μα όταν το βοηθήσεις να γίνει αυτό το μοναδικό πλάσμα που το καλούν ο Θεός και η ζωή να σαρκώσει στην ιερή ατομικότητά του.

Μαμά, μπαμπά, αφήστε το παιδί σας να πατήσει στην ιερή γη της καρδιάς σας, όχι για να κατασκηνώσει εκεί για πάντα, μα για να ανοίξει τα φτερά του και να πετάξει.

Εσύ ο γονιός, ο μπαμπάς, η μαμά, είσαι πρόσωπο ιερό.

Δε ζεις για να κατέχεις, να ελέγχεις, να χειρίζεσαι και να εξουσιάζεις κανέναν.

Προλογικό σημείωμα

Νιώθε έναν υπαρκτικό χορτασμό ήδη μέσα σου, ασχέτως του παιδιού σου.

Νιώθε το δεδομένο πλούτο σου, την απροϋπόθετη αξία και ψυχική σου ασφάλεια, ανεξάρτητα απ' το παιδί σου.

Μην το κάνεις προέκτασή σου, μη ζεις μέσα απ' αυτό, μην «εξαφανίζεσαι», δήτην για χάρη του.

Διότι, όταν θα φύγει το παιδί και επέλθει η φυσική αποκόλλησή σας, θα πονέσεις πολύ, θα το πληγώσεις και θα βασανιστείς.

Είδες;...

Είναι τόσο εύκολο τελικά να γράφει κανείς για τους γονείς και τα παιδιά. Μα τόσο δύσκολο να είσαι γονιός ο ίδιος, και να καλείσαι να ζήσεις όλα αυτά στο διαμέρισμά σου, στη σχέση σου, στην αλήθεια της ζωής, εδώ και τώρα, μέρα νύχτα, πάνω στα πράγματα.

Γι' αυτό και σε θαυμάζω, και υποκλίνομαι μπροστά σου και φιλάω τα χέρια σου τα ιερά, που κρατάνε μέσα τους το πιο αγνό κομμάτι του πλανήτη μας.

Και εύχομαι ολόψυχα όλα τα ωραία και ωφέλιμα και «συμφέροντα» να έρθουν στη ζωή και στο σπιτικό σας.

Είστε οι πιο άξιοι γονείς.

Εσύ.

Λυκαβηττός, 20 Σεπτεμβρίου 2019,
Ανδρέας Κονάνος

Μόνος, χωρίς παιδιά δικά μου,
μα πάμπλουτος «γονιός» όλων αυτών
που με καλούνε
«πάτερ».

Έχω παιδί στην εφηβεία

Τα λόγια μου σήμερα θα είναι λόγια που μου λέτε εσείς. Από εσάς τα ξέρω και στη συνέχεια μπορώ και τα λέω κι εγώ. Δεν είναι δικές μου σοφίες.

Άλλωστε εγώ δεν έχω οικογένεια και παιδιά, οπότε δεν έχω δικές μου εμπειρίες. Απ' την άλλη, είμαι κι εγώ παιδί μιας οικογένειας. Δεν ήρθα από άλλο πλανήτη. Έχω ζήσει σε οικογένεια.

Δεν έχω όμως δικά μου παιδιά.

Ο τίτλος είναι: «Έχω παιδί στην εφηβεία».

Τι θα ήθελες να ακούσεις γι' αυτό το θέμα, άραγε; Ίσως θες να σου εξηγήσω τι να πεις στο παιδί σου, ώστε να διορθωθεί και να αλλάξει.

Να τονίσω τι λάθη κάνει, και εσύ στη συνέχεια να το σώσεις ώστε να μην καταστραφεί, να μη χαθεί κτλ.

Αυτό το λάθος γίνεται συχνά. Θέλουμε να μαζεύουμε στοιχεία, ώστε να διορθώνουμε μετά τους άλλους.

«Ωραία η εκπομπή σας, πάτερ μου. Μου αρέσει να την ακούω και να τη λέω στον άντρα μου μετά, ώστε να βλέπει πώς να διορθώνεται».

Κάτι τέτοιες κουβέντες είναι που με κάνουν και λέω συχνά: Απέτυχα.

Ζακέτα να πάρεις!

Λοιπόν, έχεις παιδί στην εφηβεία; Τα πράγματα είναι απλά.

Άκου ένα μυστικό: Θες να βοηθήσεις το παιδί; Τότε δε χρειάζεται να ασχοληθούμε με το παιδί αλλά με τους γονείς. Είτε έχεις παιδί στην εφηβεία, είτε έχεις παιδί σε οποιαδήποτε ηλικία, το ίδιο θα σου έλεγα.

Άσε το παιδί και δεσ τη ζωή σου, ως ζευγάρι.

Έχεις παιδί στην εφηβεία.

Και τι να κάνεις;

Κυρίως μην αγχώνεσαι.

Απλά πράγματα χρειάζονται.

Κυρίως να ηρεμείς. Και να εμπιστεύεσαι τον εαυτό σου και την οικογένειά σου στο Θεό. Και φρόντισε να λύσεις τα προσωπικά σου θέματα και προβλήματα, χωρίς να τα φορτώνεις στο παιδί.

Κάνε δουλειά μέσα σου. Δύσκολο.

Και βάλτε προτεραιότητα, εσείς οι δύο, το ζευγάρι, η γυναίκα και ο άντρας, να τα πηγαίνετε καλά στη σχέση σας.

Από εδώ ξεκινούν όλα.

Όταν βλέπω γονείς να παθαίνουν πανικό για τα παιδιά τους, καταλαβαίνω ότι κάτι δεν πάει καλά πρωτίστως στη μεταξύ τους επικοινωνία.

Στην περίπτωση αυτή –να το ξέρεις– προδίδεστε.

Όταν πηγαίνετε στους πνευματικούς σας πατέρες και κάνετε παράπονα συνέχεια (μα διαρκώς παράπονα!): «Έχω το παιδί μου με πρόβλημα, χάνω το παιδί μου, ανησυχώ, ανησυχώ, ανησυχώ», ο έξυπνος και φωτισμένος πνευματικός καταλαβαίνει ότι αυτή η κυρία και αυτός ο κύριος, οι γονείς, δεν τα πάνε καλά στη σχέση τους.

Συνήθως η μαμά είναι πολύ ευαίσθητη. Ειδικά στην

Ελλάδα. Σ' όλο τον κόσμο οι γονείς αγωνιούν για τα παιδιά τους, αλλά στην Ελλάδα περισσότερο.

Συνήθως η μαμά δεν τα πηγαίνει καλά στη σχέση της με τον άντρα της. Γιατί αν πήγαινε καλά αυτή η σχέση, κι αν η μαμά καταλάβαινε κι ένιωθε ότι «είμαι παντρεμένη γυναίκα και ζω ευτυχισμένη με το σύζυγό μου, διότι βασικά αυτόν παντρεύτηκα, γι' αυτόν άφησα τη μάνα μου και τον πατέρα μου, με αυτόν ζω, είμαστε σύζυγοι, ζευγάρι κι είμαστε ένα», τότε το παιδί θα την απασχολούσε λιγότερο και με πιο υγιή τρόπο. Εννοείται ότι θα νοιαζόταν για το παιδί της και πάλι, αλλά η φροντίδα του παιδιού δε θα γινόταν έμμονη ιδέα.

Όταν βλέπω ζευγάρια να ασχολούνται διαρκώς με τα παιδιά τους, καταλαβαίνω ότι κάτι δεν πάει καλά στη μεταξύ τους επικοινωνία.

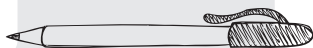
Αν μια γυναίκα τσακώνεται πολύ με το σύζυγό της κι έχουν μέρες να μιλήσουν και να επικοινωνήσουν, κι έχουν μήνες να αγκαλιαστούν και πολύ καιρό να ζήσουν ως ζευγάρι, είναι φυσικό μετά να ξεσπάνε πιο εύκολα στο παιδί.

Πώς θα περάσει τη μέρα της η γυναίκα; Πρέπει να ασχοληθεί με κάτι. Με κάποιον. Να διοχετεύσει τη δύναμή της κάπου.

Και ασχολείται όλη μέρα και όλη νύχτα με το παιδί. Πού είναι το παιδί, τι κάνει το παιδί, το παιδί μου κινδυνεύει, το παιδί μου δεν είναι πολύ καλό, το παιδί μου έχει πειρασμούς, δε διαβάζει, κλείνεται, μελαγχολεί, κλαίει, ακούει συνέχεια μουσική, είναι διαρκώς με το κινητό ή γελάει όλη την ώρα, φωνάζει, είναι υπερκινητικό...

Αυτά είναι τα θέματα που τρελαίνουν το γονιό για το παιδί του.

Η ΠΙΟ ΔΥΣΚΟΛΗ ΑΣΚΗΣΗ

Άσε
το παιδί σου
ήσυχο.

Ζάλιζε το Θεό
με τις προσευχές
και τις δεήσεις σου.

Μην το φορτώνεις
την τρέλα σου,
τις ανασφάλειες
και τα κενά σου,
τις νευρώσεις
και τα βάσανά σου.

Μα το παιδί
άσε το
ήσυχο...

Άσε το
να χαρεί την άνοιξη,
βοήθα το
ν' ανθίσει.
Να ζήσει
τη δική του
ζωή.

Δύσκολο,
το ξέρω.
Γι' αυτό και
γράφτηκαν αυτές
οι σκέψεις.
Για μια μικρή βοήθεια
σ' αυτό
το άφημα.

Το θέμα όμως δεν είναι το παιδί, αλλά πρωτίστως εσύ, ο γονιός.

Και σε ρωτάω φιλικά: Εσύ, ως γονιός, ζεις αυτό που θα έπρεπε να ζεις;

Η μήπως όλες αυτές οι διαμαρτυρίες για το παιδί είναι απλώς ένα άλλοθι κι ένας υποσυνείδητος, μερικές φορές, και πονηρός τρόπος για να ξεφύγεις απ' το αληθινό σου πρόβλημα;

Εσύ, αγαπητή μου, πώς τα πας με τον άντρα σου;
«Α, πάτερ μου, αυτός δεν είναι της Εκκλησίας!» «Ναι, ε;! Ενώ εσύ είσαι της Εκκλησίας δηλαδή!» «Ε, ναι, εγώ είμαι πολύ της Εκκλησίας!»

Μάλιστα. Έτσι νομίζεις...

Τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά.

Λες ότι είσαι πολύ της Εκκλησίας. Μάλιστα. Και ταυτόχρονα όλη μέρα σχολιάζεις, κατακρίνεις, δεν αγαπάς όλο τον κόσμο, διορθώνεις και καταπιέζεις τους πάντες και κάνεις διαρκώς μάθημα στους γύρω σου.

Και θες να βάλεις και το παιδί σου σε τάξη.

Και φυσικά το παιδί αντιδρά. Εσύ φωνάζεις, μα αυτό δεν μπαίνει σε τάξη, ούτε στρώνει. Και δεν αλλάζει, γιατί δε βλέπει τη μαμά του να κάνει πρώτη αυτή όσα ζητάει από το παιδί της.

Εξηγούνται λοιπόν τα πράγματα.

Το μεγαλύτερο κήρυγμα δεν είναι αυτό που κάνω ως ιερέας εγώ, το ότι μιλάω και γράφω. Το πιο μεγάλο κήρυγμα γίνεται όταν τελειώσουν οι ομιλίες και τα κείμενα και με ζήσεις από κοντά στην καθημερινή μου ζωή. Όταν

Ζακέτα να πάρεις!

κάτσουμε κάπου μια παρέα ή πάμε σ' ένα σπίτι βιώνοντας την απλή καθημερινότητά μας.

Εκεί είναι η ζωή. Το «κήρυγμα» της ζωής δεν είναι το κήρυγμα που γίνεται με το στόμα. Είναι η πράξη!

Την ώρα μιας ομιλίας είμαστε όλοι καλοί. Τόσο που, αν σε πατήσει ο διπλανός στο πόδι, θα πεις: «Α, δεν πειράζει. Μη στενοχωριέσαι».

Στο σπίτι όμως, λίγο να σ' ακουμπήσουν, ενοχλείσαι αφάνταστα και φωνάζεις.

Στις κοινωνικές συναναστροφές της μίας ώρας, ζούμε μια βιτρίνα.

Το παιδί, όμως, σε βλέπει και πέρα απ' τη βιτρίνα.

Το παιδί βλέπει την πραγματικότητά σου όλες τις ώρες που είσαι μέσα στο σπίτι. Κι αν η συμπεριφορά σου στο σπίτι δε μιλάει στην ψυχή του και δεν εκπέμπει κύματα αγάπης και αγιότητας, που θα το πείθουν εσωτερικά, τότε ό,τι και να του λες με το στόμα, απ' το ένα αυτί μπαίνουν και από το άλλο αυτί βγαίνουν.

Και είναι φυσικό.

Τέτοια λόγια δεν αγγίζουν την ψυχή.

Οι περισσότεροι είμαστε υποκριτές.

Κι εγώ το ίδιο είμαι. Κι ας είμαι ιερέας. Είμαι υποκριτής κι εγώ σε πολλά.

Και πολλοί γονείς δεν είναι όπως πρέπει να είναι.

Το παιδί σου είναι πανέξυπνο και το καταλαβαίνει.

Το παιδί βλέπει την πραγματικότητά σου
όλες τις ώρες που είσαι μέσα στο σπίτι.

Κι αν η συμπεριφορά σου στο σπίτι
δε μιλάει στην ψυχή του και δεν εκπέμπει κύματα
αγάπης και αγιότητας,
που θα το πείθουν εσωτερικά,
τότε ό,τι και να του λες με το στόμα,
απ' το ένα αυτί μπαίνουν
και από το άλλο αυτί βγαίνουν.

Και είναι φυσικό.

Τέτοια λόγια
δεν αγγίζουν την ψυχή.

Στο Λύκειο που ήμουν και δίδασκα για είκοσι χρόνια έρχονταν κάθε τετράμηνο οι γονείς να πάρουν τους ελέγχους. Όλοι τους είχαν παιδιά στην εφηβεία, μια και τα παιδιά πήγαιναν Λύκειο.

Έβλεπα όλους τους γονείς περιποιημένους. Με τα ταγεράκια τους οι κυρίες, με τα κοστουμάκια τους οι κύριοι, φροντισμένοι, αρωματισμένοι. Γονείς τέλειοι κι ωραίοι. Μερικές φορές έρχονταν και τα παιδιά μαζί.

Εγώ έλεγα: «Μη φέρνετε τα παιδιά αυτή τη μέρα, για να μιλήσουμε πιο άνετα. Μη λέμε τα πάντα μπροστά τους. Δεν είναι ανάγκη να ακούσουν τα παιδιά όλα όσα θα πούμε. Ελάτε μόνοι σας οι γονείς».

Κάποιοι όμως δεν άκουγαν και έφερναν και τα παιδιά τους.

Καθόταν λοιπόν ο γιος κάποιας κυρίας στην πόρτα και εγώ ήμουν στην έδρα και έδινα τους ελέγχους και συζητάγαμε με τους γονείς.

Ήρθε λοιπόν η μητέρα κοντά μου. Με βλέπει, και βάζει βαθιά μετάνοια. Σκύβει μέχρι κάτω. «Ευλογείτε!» «Ο Κύριος». Α, αυτή ξέρει τέλεια το εκκλησιαστικό πρωτόκολλο, σκέφτηκα.

Άρχισε έπειτα από λίγο να μου λέει κάτι πολύ πνευματικά πράγματα. Ότι ο άντρας της πάει στο Άγιο Όρος κάθε χρόνο, ότι γνωρίζουν γέροντες και γερόντισσες, ότι είναι πνευματικοί άνθρωποι και ζουν μια τέλεια ζωή.

Ο γιος της στην πόρτα με κοίταζε, και μου έκανε νόημα κουνώντας τα χέρια του με περιφρόνηση για τη μάνα του.

Εγώ απ' τη μια να βλέπω τη μάνα μπροστά μου να εκστασιάζεται πνευματικά και από την άλλη τον γιο από πίσω να την κοροϊδεύει και να μην ξέρω τι να κάνω. Ντρεπόμεν, δεν ήθελα και να εκθέσω τη γυναίκα. Έκανα νόημα του παιδιού να κάνει πιο κει.

ΧΩΜΑ ΚΑΙ ΦΩΣ

Οι ψηφίδες
της αγιοσύνης
είναι
ζυμωμένες
με το χώμα
που φτύνεις.

(Το σκέφτηκα όταν άκουγα το Ευαγγέλιο, που εξηγούσε ότι αρκετοί απ' τους προγόνους του Χριστού μας δεν ήταν και τα «καλύτερα παιδιά». Άρα, μην απελπίζεσαι για το «κακό» παιδί σου κι εσύ.)

Την άλλη μέρα ήρθε το παιδί σχολείο και του λέω: «Να σου πω, ρε παιδάκι μου. Χθες κόντεψες να εκθέσεις και εμένα και τη μητέρα σου! Γιατί φερόσουν έτσι;». «Ε, μα, ρε πάτερ, συγγνώμη δηλαδή. Αυτό το πράμα, το θέατρο το χθεσινό που έπαιζε η μάνα μου, δεν το αντέχω. Δηλαδή να σου βάζει εσένα μετάνοιες και να σου λέει “Ευλογείτε” και στο σπίτι να σφαζόμαστε». Του λέω: «Κάτσε, κάτσε, με μπερδεψες τώρα. Στο άλλο διάλειμμα, που θα έχω ένα κενό, έλα λίγο να συζητήσουμε, γιατί δεν καταλαβαίνω τι εννοείς».

Εγώ είδα μπροστά μου, στους ελέγχους, μια κυρία τέλεια. Το παιδί, όμως, μου έλεγε ότι αυτή η τέλεια κυρία δεν είναι αυτό που δείχνει.

Ζακέτα να πάρεις!

Πώς λοιπόν να πεις μετά σ' αυτό το παιδί να πάει εκκλησία, να κάνει νηστεία, να κάνει προσευχές, να κάνει όλα τα ωραία που θέλουμε εμείς να κάνει, όταν εμείς οι μεγάλοι δε ζούμε τίποτε απ' αυτά;!

Ήρθε το παιδί στο άλλο διάλειμμα και μου είπε ότι η μάνα κι ο πατέρας του δε μιλιούνται. «Έχει μέρες να μιλήσει στον πατέρα μου. Είναι ο τρόπος που η μάνα μου εκδικείται τον πατέρα μου. Όταν δε θέλει να τα έχουνε καλά, βρίσκει μια αφορμή να τσακωθούν για να τον κρατάει σε απόσταση σε όλα τα επίπεδα. Και κάθονται σπίτι σαν ξένοι. Μας λένε συνέχεια να διαβάζουμε, ενώ αυτοί βλέπουν τηλεόραση όλη την ώρα. Δεν έχουν χάσει σίριαλ για σίριαλ. Από το ένα κανάλι στο άλλο για να προλάβουν το “Μπρούσκο”, το “Μην αρχίζεις τη μουρμούρα” κι όλα τα άλλα. Ενώ σε εμάς λένε “Διαβάστε, διαβάστε! Παιδιά, πάτε μέσα, έχετε διάβασμα”.

»Αυτοί ζουν μια άλλη ζωή, εμείς μια άλλη.

»Επικοινωνία, μηδέν.

»Αληθινή αγάπη, μηδέν.

»Επαφή, μηδέν.

»Και μας ζητάνε διαρκώς να είμαστε τα εκλεκτά παιδιά. Αυτό το πράγμα, πάτερ, δεν το αντέχουμε».

Του λέω: «Δηλαδή δεν αντέχεις που οι γονείς σου είναι κι αυτοί άνθρωποι;». «Όχι, δεν είναι αυτό. Την υποχρισία τους δεν αντέχω. Είναι άνθρωποι και θα είναι κι αμαρτωλοί. Εγώ είμαι χειρότερος. Αλλά το θέατρο που παίζουν δεν το μπορώ».

Το παιδί είχε δίκιο.

Προβληματίστηκα και τον ρώτησα: «Γιατί, άραγε, είναι

έτσι; Εσύ πού τα αποδίδεις όλα αυτά;». «Είναι μάλλον η καταπίεση που κι αυτοί δέχτηκαν στη ζωή τους, πάτερ. Δεν ευχαριστήθηκαν κι αυτοί τα νιάτα τους κατά βάθος. Έκαναν πράγματα πολύ πιεσμένα. Και τώρα τους βγαίνει συνέχεια αυτή η ανάγκη να μας διδάσκουν, να μας διορθώνουν. Σαν να ζηλεύουν τη δική μας χαρά. Σαν να τους πειράζει που εμείς είμαστε νέοι και θέλουμε να βγούμε στη ζωή και να χαρούμε. Δε μας αφήνουν να χαρούμε. Ότι πάμε να κάνουμε κατά τη γνώμη τους είναι πάντα λάθος. Όλα τα βρίσκουν λάθος. Κατά την άποψη του πατέρα μου, όλοι οι φίλοι μου είναι λάθος επιλογή. Όλες οι βόλτες που πάω θεωρούνται κακές επιλογές. Η μάνα μου λέει: “Μην πας στο γήπεδο, μην πάρεις μηχανάκι, μην καπνίσεις, μην πιεις, μη βγεις, μη συζητάς μ’ αυτούς”. Κατά τη γνώμη τους πρέπει όλα όσα κάνω να τα κόψω, να τα σταματήσω. Γενικά στο σπίτι μας επικρατεί πολύ μεγάλη καταπίεση. Όλο αυτό το κλίμα σίγουρα δε μας πείθει, δε μας αγγίζει ούτε μας βοηθά».

Σημαντικές διαπιστώσεις απ’ το παιδί αυτό.

Το μεγαλύτερο κήρυγμα, σ’ το ξαναλέω, δεν είναι αυτό που θα πεις, μα κυρίως αυτό που δε θα πεις. Αυτό που δείχνεις στο παιδί. Αυτό είναι που μετράει.

Εσείς οι δύο, οι γονείς, είστε μαζί;

Ή μήπως είστε χωρισμένοι;

Και αν ζείτε μαζί, είστε ζευγάρι αγαπημένο;

Να τολμήσω να ρωτήσω και το άλλο: Είστε ζευγάρι ερωτευμένο;

Είναι πολύ σημαντικό να βλέπει το παιδί ότι οι γονείς του είναι ερωτευμένοι.

Ζακέτα να πάρεις!

Μου λέει ένας: «Καλά, επιτρέπεται να είσαι παπάς και να λες αυτές τις λέξεις;». Δηλαδή, πώς να το πω; Υπάρχουν άλλες λέξεις να το πω καλύτερα; Ερωτευμένος γονιός. Υπάρχει άλλη λέξη να το περιγράψω καλύτερα;

Ερωτευμένος γονιός: αυτός που βλέπει τη γυναίκα του και λέει «Χαίρομαι που σε είδα».

Το παιδί το βλέπει αυτό και εισπράττει μέσα του το μήνυμα: «Η μάνα μου είδε τον πατέρα μου και σκίρτησε η ψυχή της. Ο πατέρας μου είδε τη μάνα μου και χάρηκε».

Εσείς οι δύο, οι γονείς,
είστε μαζί;
Ή μήπως είστε χωρισμένοι;
Και αν ζείτε μαζί,
είστε ζευγάρι αγαπημένο;
Να τολμήσω να ρωτήσω
και το άλλο:
Είστε ζευγάρι ερωτευμένο;
Είναι πολύ σημαντικό
να βλέπει το παιδί
ότι οι γονείς του
είναι ερωτευμένοι.

Αυτό είναι πολύ μεγάλο μάθημα ζωής.

Βλέποντας την εικόνα αυτή στο σπίτι του, είναι σαν να καταπίνει το παιδί ολόκληρα βιβλία, σαν να πήγε έναν ολόκληρο χρόνο κατηχητικό και έμαθε εμπειρικά τι είναι ο Θεός, τι είναι η αγάπη, τι είναι η ενότητα, τι θα πει οικογένεια, τι θα πει ζεστασιά.

Τα περισσότερα παιδιά, αν τα ρωτήσεις γιατί καθυστερούν το γάμο τους κι αργούν να παντρευτούν και το τρενάριον διαρκώς, απαντούν: «Τι είδαμε στο σπίτι μας, ώστε να ζηλέψουμε κι εμείς και να κάνουμε γρήγορα το ίδιο; Όλο προβλήματα. Προβλήματα και γκρίνια, αυτό μονάχα είδαμε όλα τα χρόνια!».

Γι' αυτό λοιπόν, αγαπητέ γονιέ, θεωρώ πολύ βασικό να ρίξεις το βάρος στη δική σου ευτυχία.

**Θες να βοηθήσεις το παιδί σου;
Τότε μην ασχολείσαι με το παιδί σου.**

Δεν είναι λεκτικό λάθος αυτή η προτροπή. Το ξαναλέω. Το έχω σκεφτεί πριν το πω. Θες να βοηθήσεις το παιδί σου; Μην ασχολείσαι με το παιδί σου.

Η πιο ωραία στιγμή είναι αυτή, τώρα! Που είσαι εδώ, και ακούς και διαβάζεις.

Τα παιδιά σου τούτη τη στιγμή είναι πανευτυχή που δεν ασχολείσαι μαζί τους. Τι ωραία! Να λείπουν η μαμά κι ο μπαμπάς, η καλύτερή τους στο σπίτι.

Εσύ, ως γονιός, αγωνιάς: «Τι θα κάνουν όσο λείπουμε; Κι αν τους συμβεί κάτι κακό;». Κοίτα, ό,τι είναι να κάνουν θα το κάνουν. Η αστυνόμευση και η παρακολούθηση δε βγάζουν πουθενά.

ΠΑΤΕΡ ΜΟΥ, Σ' ΑΓΑΠΩ ΓΙΑΤΙ ΡΟΚΑΡΕΙΣ! (εσύ μου το 'πες)

Δεν ξέρω αν η εποχή που ζούμε είναι καλύτερη ή χειρότερη από άλλες, ξέρω όμως ότι, όταν ήμουν εγώ παιδί, δεν υπήρχε περίπτωση να γράψω γράμμα σ' έναν ιερέα και να τελειώσω όπως τελειώνουν άπειρα γράμματα σήμερα σ' εμένα και σε άλλους ιερείς: «Πάτερ μου, την ευχή σας, και να ξέρετε, σας αγαπώ πολύ».

Κι αυτό όχι μόνο από γυναίκες, που μιλάνε έτσι λόγω ευαισθησίας, μα κι από γιαγιάδες και παππούδες, κι από νέους και νέες, και από άντρες βασιανισμένους, χωρισμένους, με προβλήματα.

Θέλω να πω,
στην εποχή μας η ψυχική εγγύτητα
και το μοίρασμα
νομίζω είναι πιο έντονα.
Καθώς και η γνησιότητα κι αυθεντικότητα
του ύφους και ήθους.
Κι είναι ωραίο.
Γιατί είναι αληθινό.
Κι είναι του Χριστού όλο αυτό.
Ενός Χριστού που θέλει να μας πάει μπροστά.

Γνωρίζω μια μάνα που έχει μάθει όλους τους κωδικούς του παιδιού της στο κινητό, στο Facebook, στον υπολογιστή! Μπαίνει κρυφά μέσα, ελέγχει, παρακολουθεί κρυφά, κρύβει καλώδια, ενώνει καλώδια, συνέχεια αυτή η ιστορία γίνεται.

Τι πετυχαίνεις με τον τρόπο αυτό; Για σκέψου λίγο. Βοηθάς ουσιαστικά το παιδί σου έτσι; Ή μήπως το κάνεις πιο εφευρετικό, πιο επινοητικό, πιο έξυπνο και λίγο πιο πονηρό, ώστε την επόμενη φορά να σου γλιτώσει;

Σίγουρα δεν είναι αυτή η λύση.

Ύστερα, όταν λέω «Άφησε το παιδί σου ήσυχο», δεν εννοώ «Παράτα το ψυχικά». Δεν εννοώ σε καμία περίπτωση «Παράτα το συναισθηματικά».

Εννοώ κυρίως «Δώσε του χώρο»!

Δώσε του ελευθερία. Δώσε του σεβασμό. Δώσε του άπλα για να ανασάνει. Να μη νιώθει αυτό που συχνά λέει όταν μιλάω μαζί του: «Πάτερ, ο πατέρας μου και η μάνα μου με πνίγουν».

Είσαι γονιός.

Μην πνίγεις τους άλλους.

Πνίξε αυτόν που αγαπάς, αλλά μόνο με την αγάπη σου.

Μίλα του διαρκώς, γίνε «ενοχλητικός», αλλά με τρόπο μυστικό, στην προσευχή σου.

Εδώ που είσαι τώρα, ναι, προσευχήσου για το παιδί σου.

Γονάτισε και προσευχήσου για το παιδί σου.

Μυστικά. Από μέσα σου, όλη την ώρα να προσεύχεσαι για το παιδί σου. Και νοερά να το αγκαλιάζεις διαρκώς!

Νοερά, ψυχικά, καρδιακά!

Τελικά, το πιο ωραίο δώρο που μπορείς να κάνεις στο παιδί σου είναι να το... αφήσεις ήσυχο.

Βρίε τα πρωτίστως εσείς οι δύο: ο μπαμπάς και η μαμά.

Μην πιέζεις το παιδί, θα αντιδράσει.

Μίλα του γλυκά, ώστε να σε ακούσει με την καρδιά του.

Η καρδιά είναι τα «αυτιά» του παιδιού.

Ακόμα και η σιωπή σου, όταν είναι εμποτισμένη με σοφία, εκπέμπει κύματα αγάπης που φτάνουν το στόχο τους.

Προσπέρνα τα νεύρα και τους θυμούς του άτακτου παιδιού σου και δες την ψυχή του που δοκιμάζεται, που μεγαλώνει, που ψάχνεται και προβληματίζεται για όλα. Μάθε να βλέπεις «βαθιά».

Πίσω από καβγάδες, να διακρίνεις τις φοβίες του.

Πίσω από βρισιές και φωνές, τη μοναξιά του.

Πίσω από το αλλοπρόσαλλο «φαίνεσθαι», την ψυχική του ομορφιά.

Μαμά, μπαμπά, αφήστε το παιδί σας να πατήσει στην ιερή γη της καρδιάς σας, όχι για να κατασκηνώσει εκεί για πάντα, μα για να ανοίξει τα φτερά του, να πάρει φόρα και να πετάξει.

Σας θαυμάζω και υποκλίνομαι μπροστά σας, και φιλάω τα χέρια σας τα ιερά, που κρατάνε μέσα τους το πιο αγνό κομμάτι του πλανήτη μας. Και εύχομαι ολόψυχα όλα τα ωραία και ωφέλιμα να έρθουν στη ζωή και στο σπιτικό σας.

Είσαι ο πιο άξιος γονιός. Εσύ. Πίστεψέ το. Και ζήσε το!

Μπείτε στη διεύθυνση andreaskonanos.psichogios.gr
και κατεβάστε δωρεάν τις ομιλίες του συγγραφέα.

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 23918

Ε Σ Ε Ι Σ Κ Ι Ε Μ Ε Ι Σ Π Α Ν Τ Α Σ ' Ε Π Α Φ Η